

**CYKLUS PŘEDNÁŠEK SPOLEČNOSTI NÁRODNÍHO MUZEA – SEKCE PŘÁTEL
STAROVĚKÝCH CIVILIZACÍ a ODDĚLENÍ PRAVĚKU A ANTICKÉHO STAROVĚKU
NM**

JARO 2022

NOVINKY ZE SVĚTA STARÝCH ŘEKŮ, ŘÍMANŮ A DALŠÍCH OBYVATEL ANTICKÉHO SVĚTA

Antický svět nebyl jen světem starých Řeků a Římanů a nešlo jen o Středomoří. V kontaktu s ním a pod jeho bezprostředním vlivem bylo nakonec množství různých etnik a kultur, které na tyto podněty reagovaly různě a po svém s ohledem na charakter těchto kontaktů. Díky tomu nám antický svět a přilehlé oblasti nabízejí pestrou škálu materiálu k poznání a přemýšlení. Tento cyklus přednášek nás zavede do různých částí antického světa a přiblíží nám život jejich obyvatel z perspektivy odlišných památek, které nám po sobě zanechali. Všechny ale vypovídají o jejich životě ve dnech svátečních i všedních, které se odvíjely od kulturního, historického i přírodního charakteru prostředí, kde se tito lidé nacházeli.

Úterý 22. 3. 2022, 17:00 hod. – Pavel Titz: Co nového pod Vesuvem?

Erupce Vesuvu v roce 79 n. l. uchovala část antické krajiny pod vulkánem v neuvěřitelné šíři souvislostí a zároveň i pestrosti jednotlivostí. Třebaže jsou zdejší památky zkoumány již více než dvě a půl století, stále jsou objevovány a veřejnosti posléze zpřístupňovány nové lokality nebo jejich části i s jejich mimořádnými detaily. Přednáška posluchačům přiblíží objevy posledních několika let nejen v Pompejích a jejich okolí, ale i v trochu vzdálenějších a nečekaných končinách.

Úterý 29. 3. 2022, 17:00 hod. – Tomáš Janek: Římané a Germáni na středním Dunaji

Před více než 2000 lety se ve spojitosti s trestnou výpravou proti germánskému knížeti Marobudovi poprvé Římané dostali na střední Dunaj. Ten se posléze stal na téměř 400 let hranicí Římské říše, hranicí mezi dvěma světy, vyspělým římským a barbarickým. Vztah mezi těmito světy nebyl jenom o vzájemných bojích, ale i o bohatém obchodu a kulturních vlivech. V rámci přednášky se posluchači seznámí s historickým vývojem území, s nejbližšími římskými lokalitami i tím, jaký měl Řím vliv na germánskou populaci.

CYKLUS PŘEDNÁŠEK SPOLEČNOSTI NÁRODNÍHO MUZEA – SEKCE PŘÁTEL STAROVĚKÝCH CIVILIZACÍ a ODDĚLENÍ PRAVĚKU A ANTICKÉHO STAROVĚKU NM

JARO 2022

**Úterý 12. 4. 2022, 17:00 hod. – Jaroslava Schmidtová:
Svetové dedičstvo UNESCO - Dunajský Limes
Romanus na Slovensku**

Hranice Rímskej ríše – Dunajský *Limes Romanus* (západná časť) je od 30. júla 2021 zapísaná v prestížnom Zozname svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO, spoločne so súčasťami v Nemecku a Rakúsku. Rozhodol o

tom v tajnom hlasovaní Výbor svetového dedičstva na svojom 44. zasadnutí konanom v čínskom meste Fu-čou (Fuzhou). Zápis sa týka prvej, západnej, časti Dunajského Limesu a zahŕňa 77 pamiatok rímskeho hraničného systému na rieke Dunaj od bavorského Bad Göggingu po Ižu na Slovensku. Vďaka tomuto zápisu získalo Slovensko novú, v poradí už ôsmu lokalitu Svetového dedičstva UNESCO.

Dunajský Limes sa tiahol v dĺžke zhruba 2 000 km od Einingu v Bavorsku až k Čiernemu moru a od čias cisára Augusta až do 6. storočia n. l. tvoril v tejto časti Európy severnú hranicu Rímskej ríše. Využíval obranný potenciál prirodzenej bariéry – toku Dunaja. Pozdĺž rieky bola vybudovaná reťaz vojenských pevností a táborov prepojených limitnou cestou. Súčasťou Dunajského Limesu na slovenskom území sú dve národné kultúrne pamiatky – Rímsky vojenský tábor (kastel) Gerulata v Bratislave - Rusovciach a Rímsky vojenský tábor (kastel) v Iži.

**Úterý 19. 4. 2022, 17:00 hod. – Aleš Chalupa:
Makrohistorické okolnosti vzestupu křesťanství**

Křesťanství, šířící se na území římské říše od 30. let 1. století n. l., představovalo po dlouhou dobu marginální, sporadicky pronásledovanou a po misijní stránce nevelmi úspěšnou náboženskou alternativu k převládajícímu řecko-římskému pohanství. Ve druhé polovině 2. století n. l. a především ve stoletím 3. však dochází k zásadní proměně situace a křesťanství se stává dynamicky se rozvíjející náboženskou tradicí, která si na počátku 4. století n. l. získává přízeň římských císařů a do konce téhož století se stává jediným povoleným náboženstvím Římské říše. Příčiny vzestupu křesťanství tak představují jednu z největších historických a religionistických otázek. Přednáška se pokouší do osvětlení tohoto procesu přinést některé nové poznatky přicházející z oblasti historické klimatologie a epidemiologie a přispět tak ke komplexnějšímu pochopení možných makrohistorických příčin, které vedly ke změně postojů římské společnosti vůči křesťanství a k jeho konečné dominanci.